

Bijlage 1: Vragen om het 'Waarom' van je organisatie te verkennen

- **Wat is het doel van je organisatie ?**
- Wat is de bestaande missie en visie van je organisatie ?
- Bevat het een verwijzing naar jonge kinderen, hun rechten en/of hun participatierechten?
- Zijn alle mensen in je organisatie op de hoogte van de missie, hebben ze allemaal dezelfde mindset?
- Hebben zij een gedeeld beeld van de visie van de organisatie? Zo niet, kan er dan een consensus worden bereikt?
- Als je spreekt over participatie in je organisatie, wat bedoel je dan?
- Wat zijn de belangrijkste uitdagingen in je culturele context met betrekking tot participatie van jonge kinderen?
- Wat zijn belangrijke waarden met betrekking tot jonge kinderen in een risicosituatie?
- Welke voordelen denk je dat samenwerking tussen kinderen en professionals je organisatie kan opleveren?
- **Waarom is de stem van jonge kinderen nuttig?**
- Waarom heb je ervoor gekozen, of zou je ervoor kunnen kiezen, om een participatieve organisatie te zijn en/of een participatief beleid te voeren?
- Kies je ervoor om een participatieve organisatie te zijn omdat het moet, het is de wet?
- Wat is je eigen motivatie om een participatieve organisatie en/of beleid te onderschrijven?
 - Ben je klaar om naar (jonge) kinderen te luisteren (Shier, 2001) ?
 - Ben je bereid om (jonge) kinderen te ondersteunen bij het uiten van hun mening (Shier, 2001) ?
 - Ben je klaar om rekening te houden met de mening van (jonge) kinderen (Shier, 2001) ?
 - Ben je bereid om (jonge) kinderen te betrekken in je besluitvormingsprocessen (Shier, 2001) ?
 - Ben je klaar om een deel van je macht als volwassene te delen met (jonge) kinderen (Shier, 2001) ?

Bijlage 2: Vragen om het 'Hoe' van je organisatie te verkennen

- Hoe werkt je organisatie?
- Welk theoretisch model of kader gebruikt je organisatie om haar doel (de missie) te bereiken?
- Dragen de manieren waarop je participatie bij kinderen bevordert bij aan je strategische doelen en voldoen ze aan je missieverklaring?
- Welke principes heeft je organisatie met betrekking tot de participatie van jonge kinderen in jeugdhulp en jeugdbescherming?
- Ondersteunt je beleid/management het Universeel Verdrag van de Rechten van het Kind (UNCRC, 1989)?
- Is het een beleidsvereiste dat er naar (jonge) kinderen geluisterd wordt (Shier, 2001) ?
- Is het een beleidsvereiste dat (jonge) kinderen ondersteund moeten worden bij het geven van hun mening (Shier, 2001) ?
- Is het een beleidsvereiste dat de mening van (jonge) kinderen voldoende meeweegt in de besluitvorming (Schier, 2001) ?
- Is het een beleidsvereiste dat (jonge) kinderen betrokken moeten worden bij de besluitvorming (Schier, 2001) ?
- Is het een beleidsvereiste dat (jonge) kinderen en volwassenen de macht en verantwoordelijkheid voor beslissingen met elkaar delen (Shier, 2001) ?
- Is er een procedure die (jonge) kinderen in staat stelt om te participeren aan besluitvormingsprocessen (Shier, 2001) ?
- Is er een procedure die (jonge) kinderen en volwassenen in staat stelt om de macht en verantwoordelijkheid voor beslissingen te delen (Shier, 2001) ?
- Waarin kan het kind meebeslissen en is dit transparant?

Bijlage 3: Vragen om het 'Wat' van je organisatie te verkennen

- Ben je benieuwd wat er in de praktijk gebeurt?
- Wat doet je organisatie om de participatie van jonge kinderen in jeugdhulp te bevorderen?
- Ben je je ervan bewust dat je in de dagdagelijkse praktijk antwoorden kunt vinden?
- Raadpleeg je sociaal werkers/professionals?
- Hoe beoordeel je het vertrouwen tussen overheid, organisatie en sociaal werkers/professionals?
- Wat zijn complicerende factoren? Hoe ga je ermee om?
- Wat is de taak/rol van de professionals met betrekking tot de participatie van jonge kinderen?
- Werk je op een manier die hen in staat stelt om naar (jonge) kinderen te luisteren (Shier, 2001) ?
- Heeft je team een scala aan ideeën en activiteiten om (jonge) kinderen te ondersteunen in het geven van hun mening (Shier, 2001) ?
 - 'Vertrouw' je op de competentie van de professionals/sociaal werkers?
 - Welke competenties verwacht je van je medewerkers?
 - Welke methoden en hulpmiddelen gebruiken de professionals bij de communicatie met jonge kinderen?
 - Zijn de professionals voldoende competent om met jonge kinderen te communiceren?
 - Hoeveel tijd brengen professionals gemiddeld door met jonge kinderen en hun ouders samen?
 - Hoeveel tijd besteden professionals aan individuele jonge kinderen?
- Nemen jonge kinderen deel aan de besluitvorming over hun traject?
 - Stelt het besluitvormingsproces je personeel in staat om rekening te houden met de mening van (jonge) kinderen (Shier, 2001) ?
- Gaan professionals die met de jonge kinderen werken als teamlid mee of niet?
- Werk je volgens principe 'practice what you preach' (= organisatiecultuur)?

Bijlage 4: Belangrijke competenties om de participatie van jonge kinderen tot een samenwerkingsproces te maken

Competenties volgens UNCRC artikelen 2, 3, 5, 6, 12 en 13 (participatierechten)

- Jonge kinderen op een open en bij hun leeftijd passende manier kunnen informeren.
- Kinderen hun mening kunnen laten uiten op een niet-dwingende manier en met respect voor hun privacy.
- Respectvol kunnen omgaan met kinderen, ook kinderen uit minderheidsgroepen.
- Participerend kunnen optreden in zorgwekkende situaties.
- Met aangepaste hulpmiddelen kunnen omgaan met baby's en peuters.
- Op een niet-discriminerende manier met jonge kinderen kunnen omgaan.
- Participatief kunnen werken met jonge kinderen.
- Op een participatieve manier veiligheidsplannen kunnen maken met kinderen in verontrustende situatie.
- Met kinderen een participatief proces kunnen doorlopen.

Competenties volgens UNCRC artikel 2, 3, 5, 6, 12 en 13 (Belang van het kind)

- In staat zijn om de mening van kinderen te horen en te beoordelen in relatie tot het belang van het kind.
- Verbinding kunnen maken en omgaan met kinderen uit verschillende contexten.
- In staat zijn om te handelen in het belang van het kind in relatie tot de behoeften van het gezin.
- Het kind kunnen beschermen en verzorgen met betrekking tot zijn welzijn.
- In staat zijn te handelen in mogelijke situaties van kwetsbaarheid.
- In staat zijn om voor de gezondheid van het kind te zorgen.
- Kwalitatief onderwijs kunnen geven.

9 Referenties

- Cembranos, F., & Medina, J. A. (2003). *Group of intelligences. Teoría y practica del trabajo en equipo* . Madrid, Spain: Editorial Popular.
- Lansdown, G. (2018). *Conceptual Framework for Measuring Outcomes of Adolescent Participation* . New York: UNICEF.
- Shier, H. (2001). Pathways to participation: openings, opportunities and obligations. *Children & society*, 15 (2), 107-117. doi:10.1002/chi.617
- Sinek, S. (2009,2019). *Start with why. How great leaders inspire everyone to take action* . Great Britain: Penguin Random House UK.
- UN Committee on the Rights of the Child (CRC). (2005). general comment no. 7 (2005): Implementing Child Rights in Early Childhood, 20 September 2006, CRC/C/GC/7/Rev.1. Retrieved from <https://www.refworld.org/docid/460bc5a62.html>
- UN Committee on the Rights of the Child (CRC). (2009). General CommentNo. 12 (2009): The right of the child to be heard, CRC/C/GC/12. Retrieved from <https://www.refworld.org/docid/4ae562c52.html>
- UN Committee on the Rights of the Child (CRC). (2013). general comment no. 14 (2013) on the right of the child to have his or her best interests taken as a primary consideration (art. 3, para. 1). Retrieved from <https://www.refworld.org/docid/51a84b5e4.html>
- UNCRC. (1989). The United Nations Convention on the Rights of the Child. Retrieved from http://353ld710iigr2n4po7k4kgvv-wpengine.netdna-ssl.com/wp-content/uploads/2010/05/UNCRC_PRESS200910web.pdf
- Winter, K. (2009). Relationships matter: the problems and prospects for social workers' relationships with young children in care. *Child & Family Social Work*, 14 (4), 450-460. doi:10.1111/j.1365-2206.2009.00628.x
- Winter, K. (2011). *Building relationships and communicating with young children: a practical guide for social workers* . London: Routledge.